

Szabad Fórum

A Duna barátai a hazai és a külföldi magyarsághoz

Kedves Polgártárs!

Talán Ön is egyike annak a tízezer magyar állampolgárnak, aki a bős–nagygyarosi vízlépcsőrendszer építésének leállítását, vagy az erről történő népszavazást követelték. Lehetséges azonban, hogy a központilag irányított, félrevezető sajtókampány miatt Ön eddig még nem értesülhetett a vízierőművek várható környezeti és gazdasági káraitól és ezért nem is nyilvánított véleményt.

A tervezet ellenzői a sajtó cenzúrája miatt csak az érdeklődők egy részéhez tudták eljuttatni érveiket. A természet és az ivóvízkészletek károsítása mellett a vízierőművek költségei is aránytalanul nagyok, a magyar költségek egyharmadát fedező osztrák hitel törlesztésére a termelhető csekély áram kétharmadát is Ausztria kapja majd, húsz éven át. Emiatt a vízierőmű amúgy is jelentéktelen energetikai haszna minimálisra zsugorodik, de a károk és költségek jelentős részét mégis mi viseljük. Ezért még mindig elképzelhetőnek tartjuk, hogy a vízierőműrendszer – legalábbis tervezett formájában – nem fog elkészülni. „Európa legnagyobb munkagödre” – ahogy a hivatalos sajtó nevezi az építkezést, még sok milliárd forintot nyelhet el, noha erre a rengeteg pénzre máshol lenne égető szükség.

Magyarországon mélyül a gazdasági válság, romlik a termelés hatékonysága, fokozódik az anyag- és energiapazarlás. Mélyreható gazdasági és társadalmi reformok nélkül a csőd elkerülhetetlen. A szükséges lépések azonban még mindig késnek. Ezek közé tartozna a beruházási politika gyökeres átalakítása is. A célszerűtlen, nagy energetikai beruházásokat, így a vízlépcsőrendszer építését is le kellene állítani. Ha ez közakarattól történne, akkor megnyílhatna az út a döntési folyamatok demokratizálása felé.

A természeti erőforrások pazarlása ökológiai válsággal is fenyeget. Talajvizeink, gyógyvizeink 3/4-e elszennyeződött. Ivóvízkészleteink 2/3-át veszély fenyegeti. Másfélezer település ivóvize emberi fogyasztásra alkalmatlan. Az ország méretéhez képest Európa 4. legnagyobb levegőszennyezői vagyunk. A lakosság 35%-a egészségtelen levegőjű területeken él. Erdőink harmada pusztul. Évente több millió tonna veszélyes hulladék szennyezi a környezetet sorsára hagyva. A rák és a légúti betegségek terjedése jelentős részben a környezetszennyeződésnek köszönhető. Az ellenlépések halogatása — amint ezt a Balaton példája is mutatja — a károk rohamos növekedéséhez, esetenként visszafordíthatatlan pusztuláshoz vezet.

A szovjet gazdaságnak és környezetvédelemnek egyaránt jó szolgálatot tett a szibériai folyókat fenyegető „természetátalakítási” terv elvetése. Hasonlóan előrelátó döntést várunk a magyar kormánytól is a dunai vízierőművek ügyében.

Állásfoglalásunkat személyes felelősségérzetünk diktálja. Ugyanakkor Önt is arra szeretnénk bátorítani, hogy minél részletesebben tájékozódjon a beruházás várható következményeiről és ezek ismeretében alakítsa ki saját állásfoglalását. Nem arra kérjük, hogy gondolkodás nélkül fogadja el a mi véleményünket, hanem arra, hogy szerezzen érvényt a tájékozódás és véleménynyilvánítás jogának, amely jogok Önt is megilletik. Tájékoztassa barátait, ismerőseit és munkatársait is. Véleményét tudassa országgyűlési képviselőjével is. Közvetlenül az Elnöki Tanácshoz fordulva követelhet népszavazást. Ausztria részvételéről véleményét az Osztrák Nemzeti Tanácshoz juttathatja el, magyarul is, az ÖKOINSTITUT címén: A-1060 Wien, Neubaugasse 64–65. Kérjük, hogy véleményét velünk is tudassa.

A DUNA BARÁTAI, a DUNA KÖR, a KÉKEK, a
NÉPSZAVAZÁST KEZDEMÉNYEZŐK és a VÍZJEL-CSOPORT

További tájékoztatással az alábbi levelezési címeken állunk rendelkezésre: Dózsa Tamás, H-1054 Budapest, Bajcsy Zsilinszky út 36–38. — Tényi Tibor, H-1165 Budapest, Géza u. 31. — Langmár Ferenc, H-1023 Budapest, Árpád fejedelem útja 46. — Mécs Imre, H-1121 Zugligeti út 33. — Vargha János, H-2097 Pilisborosjenő, József Attila u. 4. — Vit László, H-1071 Budapest, Damjanich u. 51.

ÚJABB MENET A VÍZGÁT ELLENI HARCBAN

A Bős–Nagymarosi Vízgát (BNV) tervezői szerint a Dunát egy kibetonozott csatornába fogják szorítani, melynek elején így egy 62 négyzetkilométeres tavat koznak létre. A tóban tárolt vizet naponta kétszer leeresztik a Bősi erőműbe, egy 25 kilométer hosszú, 730 méter széles, 18 méter magas falú betonkanálison, – szakmai nevén üzemcsatornán –, melynek méretei meghaladják a Szuezi-csatornáét. A keletkező 6 méter magas árhullám kihasználására építik száz kilométerrel Bős alatt Nagymarosnál a Duna-kanyarban a második erőműt. Így a Duna-szigetek többsége is víz alá kerül, elpusztul a környék jellegzetes faunája, flórája, megváltozik a talajvíz, megromlik az ivóvíz és így tovább. Mindez persze nem újdonság, inkább csak mint bevezetést írom. Az újdonság az, hogy újabb nagyszabású akció indult a vízgát-tragédia feltartóztatására. A frissebb fejlemények a következőek:

Egységbe tömörültek a Duna védelmére alakult magyarországi tiltakozó csoportok, tehát a DUNA BARÁTAI, a DUNA KÖR, a KÉKEK, a NÉPSZAVAZÁST KEZDEMÉNYEZŐK és a VÍZJELCSOPORT. Ezenkívül több mint egy tucat nagytekintélyű osztrák párt, szervezet és intézmény is csatlakozott (idáig) a BNV elleni tiltakozáshoz, megállapítva, hogy ez az ügy az összes Duna-menti nép közös ügye. A Duna védelmére alakult magyarországi szervezetek közös felhívásban fordultak a magyar néphez, kérve, hogy éljenek alkotmányos jogaikkal, s írásban tiltakozzanak, a magyar és osztrák hatóságoknál a vízgát ellen.

Ehhez az akcióhoz való csatlakozásra hívom fel a nyugati magyarságot, s a Duna jövőjével törődő nem magyar barátainkat is. Kérem, nagyon kérem, hogy most, e cikk elolvasása után azonnal üljön le, s írja meg egy-két mondatos tiltakozását a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, ill. az Osztrák Nemzeti Tanács (Ökoinstitut) címére (l. fentebb). A levelek íródhatnak bármilyen nyelven, természetesen magyarul is. Arra is kérem, hogy leveléről küldjön nekem másolatot (Lipták Béla, 84 Old N. Stamford Rd., Stamford, CT 06905, U.S.A.) címre. Végül kérem azokat, akik a BNV elleni harcban tanácsal, összeköttetéssel vagy anyagi támogatással segítségünkre kívánnak lenni, szintén jelentkezzenek.

1987. március 7.

LIPTÁK BÉLA (Stamford, U.S.A.)